

บทที่ 2

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกู้ยืมเงินของครัวเรือนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ได้อาศัยแนวคิด หลักทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis)

เป็นทฤษฎีการบริโภคของ Keynes (1964) ถือว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับ รายได้จะเป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางจิตวิทยาพื้นฐาน โดยความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (marginal propensity to consume : MPC) จะเป็นบวกและน้อยกว่า 1 กล่าวคือ การบริโภค จะเพิ่มขึ้นเมื่อบุคคลมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่การบริโภคที่เพิ่มขึ้นนั้นจะน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น และ MPC ในระยะสั้นจะมีค่าน้อยกว่า MPC ในระยะยาว เนื่องจากในระยะสั้นการปรับตัวในการใช้จ่าย อุปโภคบริโภคของบุคคลต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้ นั้น จะทำได้ไม่สมบูรณ์ ถ้ารายได้เพิ่มขึ้น ก็ไม่อาจบริโภคเพิ่มได้มากนัก หรือถ้ารายได้ลดลงการบริโภคก็ไม่ลดลงมากนัก เพราะผู้บริโภค ไม่คุ้นเคยกับมาตรฐานการบริโภคอยู่ระดับหนึ่ง ส่วนในระยะยาวการปรับตัวของการบริโภค เป็นไปได้สมบูรณ์ MPC มีค่าสูงขึ้นจนกระทั่ง $MPC = APC$ (Average Propensity to Consume)

2.1.2 ทฤษฎีรายได้โดยเปรียบเทียบ (Relative Income Hypothesis)

เป็นทฤษฎีตามแนวคิดของ Duesenberry (1952) กล่าวว่า การบริโภคมีได้ขึ้นอยู่กับรายได้ โดยสมบูรณ์เพียงอย่างเดียวแต่จะขึ้นอยู่กับรายได้โดยเปรียบเทียบ (relative income) กับรายได้ บุคคลอื่นในสังคมด้วย กล่าวคือ ถ้ารายได้เมื่อเปรียบเทียบสูงกว่ารายได้โดยเฉลี่ยของคนในสังคม เขาจะบริโภคต่ำกว่าเมื่อเทียบกับรายได้ของเขา จึงทำให้ค่าความโน้มเอียง (average propensity to consume : APC) ลดลง ในทางกลับกันเมื่อบุคคลมีรายได้เมื่อเปรียบเทียบต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของ สังคม เขาจะบริโภคสูงเมื่อเทียบกับรายได้ของเขา เพราะต้องการรักษามาตรฐานการครองชีพ ให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานของสังคมซึ่งจะทำให้ ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยสูงขึ้น

2.1.3 ทฤษฎีรายได้ถาวร (Permanent Income Hypothesis)

Friedman (1957) ได้เสนอว่าการบริโภคนั้นมีได้ขึ้นอยู่กับรายได้ในปัจจุบันตั้งแบบจำลองของเคนส์ หากแต่ขึ้นอยู่กับรายได้เฉลี่ยที่ได้รับทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วย รายได้เฉลี่ยนี้เรียกว่า รายได้ถาวร (permanent income) ซึ่งจะต้องแยกจากรายได้ส่วนที่มีลักษณะชั่วคราว (transitory income) ตามทฤษฎีของฟริคแมนนี้ ปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อรายจ่ายบริโภคจึงอาจประกอบด้วย (1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบอย่างถาวร (permanent shock) (2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบชั่วคราว (temporary current shock) และ (3) ปัจจัยที่คาดว่าจะส่งแรงกระทบในอนาคต (anticipated future shock)

2.1.4 ทฤษฎีวงจรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

สมมติฐานนี้พัฒนาขึ้น โดยนักเศรษฐศาสตร์หลายท่าน อาทิ Ando and Modigliani (1964) และ Modigliani et al. (1986) ได้เสนอแนวคิดร่วมกัน โดย Modigliani มีแนวคิดว่าการตัดสินใจของครัวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะใดขณะหนึ่ง สะท้อนถึงความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายของการกระจายการบริโภคตลอดวงจรชีวิต ภายใต้ข้อจำกัดของรายได้ หรือทรัพยากรที่คาดว่าจะได้รับตลอดชั่วอายุขัย ซึ่งก็หมายความว่า ระดับการบริโภคของครัวเรือนมิได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังคงขึ้นอยู่กับรายได้ที่เขาคาดว่าจะได้รับในอนาคตอีกด้วย สมมติฐานวงจรชีวิตมีแนวความคิดคล้ายๆ กับ Friedman (1957) ที่ว่าการใช้จ่ายในการบริโภคมิได้ขึ้นอยู่กับรายได้ปัจจุบัน ตามสมมติฐานนี้ผู้บริโภคจะมีแบบแผนของรายได้ตลอดชั่วชีวิตของเขาในลักษณะที่ รายได้จะต่ำมากในตอนต้นชีวิต ผู้บริโภคจะต้องกั้มเงินมาใช้จ่ายในการบริโภค และจะค่อยๆ เพิ่มสูงขึ้นไปเรื่อยๆ ในระยะกลางของชีวิตเขาจะเริ่มอดออม เพื่อนำเงินไปใช้หนี้ที่ได้ก่อขึ้นในตอนต้นของชีวิต และอดออมไว้ใช้เมื่อตอนปลายชีวิตด้วย ซึ่งหลังจากนั้น จะค่อยๆ ลดลงไปจนอยู่ในระดับต่ำเกือบเท่าตอนต้นของชีวิต รายได้จะลดลงอย่างรวดเร็ว แต่การบริโภคยังอยู่ในระดับสูง ระยะนี้ผู้บริโภคจะเริ่มเอาเงินออมมาใช้จนสิ้นชีวิตลง

จากทฤษฎีข้างต้นทั้ง 4 ทฤษฎีที่อธิบายมาแล้ว พบว่ายังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้จ่ายในการบริโภค ดังต่อไปนี้

1. จำนวนเงินสดที่บุคคลมีอยู่ หากบุคคลมีเงินสดอยู่ในมือเป็นจำนวนมากก็มีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมาก แต่ถ้าบุคคลมีเงินสดอยู่ในมือเป็นจำนวนน้อยก็จะมีแนวโน้มในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคน้อย

2. จำนวนทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูง ถ้าบุคคลมีทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงในมือมาก โอกาสในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะมาก แต่ถ้ามีทรัพย์สินที่มีสภาพคล่องสูงอยู่ในมือน้อย ก็ย่อมมีโอกาสที่จะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคน้อย

3. จำนวนสินค้าคงทนถาวร ถ้าบุคคลมีสินค้าประเภทคงทนถาวรอยู่แล้วเป็นจำนวนมาก โอกาสที่จะซื้อหามาใหม่ก็มีน้อยเพราะสินค้าเหล่านี้มีอายุการใช้ประโยชน์ยาวนานหลายปี แต่ถ้าบุคคลมีสินค้าประเภทคงทนถาวรอยู่แล้วเป็นจำนวนน้อย จึงมีแนวโน้มที่ซื้อหามาใหม่มากขึ้น

4. การคาดคะเนเกี่ยวกับราคาสินค้าในอนาคต หากผู้บริโภคคาดว่าปริมาณสินค้าจะขาดแคลนหรือคาดว่าราคาสินค้าจะสูงขึ้น ผู้บริโภคจะพากันซื้อสินค้ามากขึ้นเรื่อยๆ แต่ถ้าผู้บริโภคคาดว่าปริมาณสินค้าจะล้นตลาดหรือคาดว่าราคาสินค้าจะลดลงแล้ว ผู้บริโภคจะชะลอการซื้อไว้ก่อน โดยรอให้ราคาลดลงถึงที่สุดก่อนจึงจะซื้อ

5. เทรดดิทเพื่อการบริโภคและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ถ้าอัตราดอกเบี้ยคอกเบี้ยต่ำจะกระตุ้น ผู้บริโภคกู้เงินมากกว่าอัตราดอกเบี้ยสูง

6. การคาดคะเนเกี่ยวกับรายได้ในอนาคต ถ้าผู้บริโภคคาดคะเนว่ารายได้ในอนาคตของเขาจะสูงขึ้น ผู้บริโภคมีแนวโน้มจะใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมากขึ้น โดยหวังว่ารายได้ที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตจะสามารถชดเชยการออมที่ต่ำลงในปัจจุบันได้

7. ประเภทของรายได้ที่ผู้บริโภคได้รับ โดยทั่วไปแล้วผู้บริโภคที่มีรายได้ประจำแน่นอน มักมีแนวโน้มในการจ่ายเพื่อการบริโภคมากกว่าผู้มีรายได้ไม่แน่นอน

8. การเลื่อนเวลาในการบริโภค ถ้าบุคคลคิดว่าอนาคตเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนแล้ว เขาจะคิดว่าเขาควรบริโภคเสียก่อนในปัจจุบันมากกว่าในอนาคต ดังนั้น แนวโน้มของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในปัจจุบันจะสูงขึ้น แต่ถ้าบุคคลคิดว่าอนาคตสดใสและแน่นอนเขาจะเลื่อนการบริโภคในปัจจุบันให้น้อยลงเพื่อการบริโภคที่มากขึ้นในอนาคต ดังนั้น แนวโน้มของการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะต่ำลง

9. รสนิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลง การชอบมากขึ้นหรือน้อยลงย่อมทำให้การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

10. การเอาอย่างในการบริโภค ผู้บริโภคจะมีการเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ในลักษณะที่เห็นเขามี ก็อยากจะมีตาม

11. ระดับการศึกษาของผู้บริโภค โดยทั่วไปแล้ว ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาสูงมักมีแนวโน้มในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสูงกว่าผู้บริโภครู้สึกศึกษาดำ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริโภคมีระดับการศึกษาสูงเลือกบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพสูง

12. การเก็บภาษีอากรของรัฐบาล ถ้ารัฐบาลเก็บภาษีอากรเพิ่มขึ้นย่อมทำให้รายได้ของผู้บริโภคหลังจากหักภาษีอากรแล้วเหลือน้อยลง ย่อมสามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคน้อยลง

13. ลักษณะการกระจายรายได้ในสังคม หากสังคมใดมีการกระจายรายได้เป็นไปอย่างเท่าเทียมกันย่อมทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคของประชาชนในสังคมนั้นสูงกว่าในสังคมที่การกระจายรายได้มีความเหลื่อมล้ำกันมาก ทั้งนี้เพราะผู้มีรายได้สูงจะมีการออกมากขึ้น แต่ผู้มีรายได้ต่ำซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากก็มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายเพื่อบริโภคได้

14. การโฆษณาสินค้า ย่อมมีส่วนจูงใจในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของผู้บริโภคเสมอ

15. การขยายตัวของตลาดสินค้าและบริการ ทำให้ผู้บริโภคสามารถซื้อหาสินค้าหรือบริการได้สะดวกขึ้น มีผลกระทบต่อยอดรวมของรายจ่ายเพื่อการบริโภคโดยตรง

16. ปัจจัยอื่นๆ เช่น ฤดูกาล ค่านิยม หรือขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

จันทร์ศรี สมวิลาส (2536) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตองและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรสันป่าตองผู้กู้ยืมสินเชื่อการเกษตรจำนวน 10 กลุ่ม (176 คน) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาสมการถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรพบว่า ปริมาณหนี้สินในระบบสหกรณ์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการชำระคืนสินเชื่อการเกษตร หมายความว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณหนี้สินกับสหกรณ์มากจะมีการชำระคืนสินเชื่อให้กับสหกรณ์น้อยดังนั้นในการพิจารณาการให้เงินกู้ ต้องกระทำอย่างรอบคอบ และพิจารณาถึงความจำเป็นของการใช้เงินในกิจการฟาร์มอย่างแท้จริง เพื่อลดปัญหาการกู้ยืมเงินเกินความจำเป็น ปัญหาและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคือ การให้บริการสหกรณ์ล่าช้า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสหกรณ์สูงเกินไปและผลผลิตของสมาชิกไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอน

ขวลิต คชหิรัญ (2541) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการกู้ยืมเงินของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนของสถานีตำรวจภูธรในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ส่งผลต่อการกู้ยืมเงิน แหล่งเงินกู้ และผลกระทบอันเกิดจากการกู้ยืมเงินของข้าราชการตำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากตำรวจตำแหน่งลูกแถว และตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ สถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง สถานีตำรวจภูธรตำบลภูฝางศรีราชนิเวศน์ สถานีตำรวจภูธรตำบลช้างเผือก และงานจราจรตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 327 คน ผลของการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ปฏิบัติงานในสายงานป้องกันและปราบปราม มีอายุราชการเฉลี่ย 11 ปี ร้อยละ 67.0 มีสถานภาพสมรส มีภาระรับผิดชอบสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3 คน ร้อยละ 61.6 มีคู่สมรสไม่ได้ประกอบอาชีพ และร้อยละ 63.3 ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ต้องอาศัยอยู่ที่บ้านพักข้าราชการ หรือบิดา มารดาหรือญาติ รายได้ของครอบครัวได้จากเงินเดือน เบี้ยเลี้ยง และรายได้อื่นๆ ผู้ที่สมรสแล้วจะมีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวสูงกว่าผู้มีสถานภาพโสดเล็กน้อยประมาณ 1.5 เท่า สำหรับรายจ่ายหลักประกอบด้วย รายจ่ายเพื่อการบริโภค อุปโภค และเพื่อการศึกษาของตนเอง และบุตร ตามลำดับ ครั้งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย และปัจจุบันร้อยละ 79.5 มีหนี้สินกับธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ สถาบันการเงิน บุคคลทั่วไป หรือแชร์ เฉลี่ย 95,000 บาทต่อคน การกู้ยืมนอกจากถูกนำมาใช้ตามความจำเป็นของครอบครัว ยังเป็นการเพื่อนำไปชำระหนี้เจ้าหนี้รายอื่น การกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์จะเป็นเงินกู้เพื่อการทะเลาะสงเคราะห์เป็นหลัก สาเหตุสำคัญที่ทำให้ความจำเป็นในการกู้ยืมเงินมาจาก เงินเดือน เบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการที่ได้รับจากราชการที่ไม่เพียงพอ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทราบว่ากรรมหนี้สินที่เกินความสามารถทำให้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานราชการ

สุพัตรา ภูรินันท์ (2544) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับพฤติกรรมการบริโภคก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจโดยแยกตามกลุ่มอาชีพ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 293 ตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) และความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (APC) ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีรายได้เฉลี่ยลดลงหลังวิกฤตเศรษฐกิจโดยรายได้เฉลี่ยลดลงประมาณ 9.27 เปอร์เซ็นต์ จึงจำเป็นต้องหารายได้พิเศษอื่นมาช่วย ส่วนพฤติกรรมการใช้จ่ายพบว่าค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปโภคและบริโภคซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดลดลงหลังวิกฤตเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและเบ็ดเตล็ดก็ลดลงโดยที่ค่ารักษาโรค ลดลงมากที่สุด ค่าใช้จ่ายบางกลุ่มกลับเพิ่มขึ้น เช่น ค่าผ่อนชำระรถจักรยานยนต์ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา และค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภค เช่น ค่าไฟฟ้า

ค่าน้ำประปา เป็นต้น ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจประชาชนพยายามปรับลดค่าใช้จ่ายเกือบทุกประเภท แต่ค่าใช้จ่าย ที่จำเป็นบางชนิดไม่สามารถลดได้ เช่น ค่าอาหารและค่าน้ำมัน นอกจากนี้ประชาชน ยังได้รับผลกระทบอื่น เช่น การปรับลดโบนัสและการไม่ขึ้นเงินเดือน จึงทำให้ต้องมีการใช้จ่าย อย่างระมัดระวัง การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของประชาชนในจังหวัด เชียงใหม่หลังวิกฤตเศรษฐกิจพบว่า MPC ของสินค้าอุปโภคบริโภคของอาชีพอุตสาหกรรมและ บริการจะมีค่าสูงกว่าอาชีพอื่น ส่วนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบันเทิงและค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค กลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีค่า MPC สูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการใช้จ่ายอุปโภคบริโภคหลังวิกฤต เศรษฐกิจพบว่า APC ของกลุ่มอาชีพลูกจ้างเอกชนจะมีค่าสูงที่สุดในการบริโภคสินค้าทุกหมวด สินค้าส่วนกลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีค่า APC ต่ำที่สุดในการบริโภคสินค้าทุกหมวดสินค้า

อาทร เจริญเด่นงาม (2544) ได้ศึกษาธุรกิจเงินกู้ในระบบในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษารูปแบบวิธีการดำเนินธุรกิจเงินกู้ในระบบและการใช้เงินกู้ในระบบ และการใช้เงินกู้ในระบบของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตาม แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสุ่ม และการสังเกตกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ดำเนินการธุรกิจเงินกู้ในระบบจำนวน 15 ราย และกลุ่มผู้ใช้บริการ (ผู้กู้) จำนวน 170 ราย ผลการศึกษาพบว่า ธุรกิจเงินกู้ในระบบเป็นแหล่งการเงินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของ สภาวะตลาดเงิน โดยสอดคล้องตามความต้องการด้านการเงินภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ส่วนระเบียบกฎหมายและข้อตกลงต่างๆ ทางด้านการทำธุรกิจขึ้นอยู่กับความพอใจระหว่างผู้ให้กู้ กับผู้กู้ ธุรกิจเงินกู้ในระบบเป็นตลาดเงินกู้ในระบบ ด้านผู้ประกอบการให้กู้ (ผู้ให้กู้) พบว่า ผลตอบแทนสูงที่ได้รับ การไม่มีกฎหมายควบคุมการประกอบธุรกิจ และไม่มีข้อยุ่งยากในการ ดำเนินธุรกิจส่วนด้านผู้ใช้บริการ (ผู้กู้) พบว่า สถาบันการเงินในระบบมีบริการไม่เพียงพอ ความ ยืดหยุ่นในการชำระหนี้ และการรักษาความลับเกี่ยวกับฐานะการเงิน สำหรับการกู้ยืมเงินในระบบ ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีบทบาทค่อนข้างสูงมากต่อระบบเศรษฐกิจจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการดำเนินธุรกิจกระทำควบคู่ไปกับอาชีพอื่น เช่น ร้านค้าทอง ร้านค้าของเก่า ร้านสินค้าเบ็ดเตล็ด การศึกษาด้านผู้ใช้บริการเงินกู้ในระบบ สามารถแยกอธิบายตามลักษณะโดยทั่วไป รูปแบบและ วิธีการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนได้วิเคราะห์พฤติกรรมการใช้เงินกู้ของผู้ใช้บริการผลการศึกษาสรุปได้ คือ รูปแบบและวิธีดำเนินการที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ เงินกู้อย่างรายวันและเงินกู้อย่างรายเดือน ส่วนการศึกษาทางด้านพฤติกรรมการใช้เงินกู้ ประกอบด้วยรายละเอียดของแหล่งเงินกู้ยืมและ วงเงินกู้ ประสบการณ์การใช้เงินกู้ แหล่งเงินกู้กับการนำไปใช้ประโยชน์โดยสภาพการใช้เงินกู้ในระบบ พบว่าในการกู้ยืมเงินจากธุรกิจเงินกู้ในระบบ จะเป็นการกู้เพื่อนำเงินไปชำระหนี้

การบริโภคใช้จ่ายประจำวัน เป็นทุนหมุนเวียนในอาชีพ การรักษาพยาบาล การให้การศึกษาบุตร และสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ในกรณีถ้าเป็นการกู้ยืมมาเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยและปรับปรุงที่อยู่อาศัย จะกู้สถาบันการเงิน นอกจากนี้ยังพบสาเหตุที่ทำให้ผู้กู้ต้องพึ่งพาเงินกู้ในระบบมากที่สุด คือ ความสะดวกรวดเร็ว ทันต่อการใช้ประโยชน์ การไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ และวิธีการกู้ไม่มีความยุ่งยาก

ปณต พรหมณ์พันธุ์ (2546) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงใหม่ สถานีตำรวจภูธรตำบลช้างเผือก สถานีตำรวจภูธรตำรวจภูธรตำบลภูฝักราชนิเวศน์ สถานีตำรวจภูธรตำบลแม่ปิง และตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 130 นาย คิดเป็นร้อยละ 84.4 ของประชากร เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และการทดสอบไคสแควร์ (χ^2 - test) ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรของสถานีตำรวจในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นเพศชายเกือบทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี มีผู้ได้บังคับบัญชาจำนวน 7-15 คน สถานภาพแต่งงานแล้วและมีบุตรจำนวน 2 คน มีภรรยาส่วนใหญ่รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรของสถานีตำรวจในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน และภรรยา มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน โดยมีรายจ่ายในครอบครัวระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรของสถานีตำรวจในเขตเทศบาลเชียงใหม่ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์หรือทานอาหารนอกบ้านกับเพื่อนฝูง เดือนละ 1-2 ครั้ง ไม่สูบบุหรี่ แต่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เกินกว่าครึ่ง โดยดื่มสัปดาห์ละครั้ง ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรของสถานีตำรวจในเขตเทศบาลเชียงใหม่ จำนวนเกินกว่าครึ่งมีการออมเงินระหว่าง 1,001-3,000 บาท ต่อเดือน มาเป็นระยะเวลา 1-5 ปี โดยการฝากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ รวมทั้งพันธบัตรรัฐบาล ข้าราชการตำรวจที่ออมส่วนใหญ่มีเหตุผลหลักในการออม คือ เพื่อการศึกษาของตนเองและบุคคลในครอบครัว โดยปัจจัยเรื่องรายได้มีอิทธิพลต่อความสนใจในการออมมากที่สุด นอกจากนี้ สาเหตุที่ไม่มีการออม ส่วนใหญ่เนื่องมาจากปัญหาด้านหนี้สิน และรายจ่ายซึ่งเป็นรายจ่ายประเภทเพื่อการบริโภค การศึกษาในครั้งนี้อย่างพบว่า อายุ จำนวนบุตร จำนวนผู้ได้บังคับบัญชา และรายจ่ายมีความสัมพันธ์กับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 10% ($\alpha = 0.10$) ส่วนรายได้ของข้าราชการตำรวจมีความสัมพันธ์กับการออมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 5% ($\alpha = 0.05$) และรายจ่ายของภรรยาที่มีความสัมพันธ์กับการออมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 1% ($\alpha = 0.01$)